

Małgorzata Saar

Bariery w rozwoju lokalnej przedsiębiorczości na podstawie badań przeprowadzonych wśród jednostek samorządu terytorialnego

---

Ekonomiczne Problemy Usług nr 61, 399-410

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MALGORZATA SAAR

Uniwersytet Szczeciński

**BARIERY W ROZWOJU LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
NA PODSTAWIE BADAŃ PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD
JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**

Wstęp

Ogromną rolę w rozwoju regionu stanowią przedsiębiorczość lokalna i regionalna. Rozwój gospodarczy regionów jest ściśle związany z rozwojem przedsiębiorstw działających na ich terenie i w dużej mierze jest uzależniony od skuteczności oddziaływania jednostek samorządu terytorialnego (jst).

Niniejszy artykuł identyfikuje podstawowe bariery w rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. W ostatniej części artykułu autorka wskazuje obszary działań, które mogą w znacznym stopniu ograniczyć występowanie tych negatywnych czynników oraz pozytywnie wpłynąć na rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Jednocześnie mogą one stanowić podstawę do przeprowadzenia pogłębionych studiów, które doprowadzą do skutecznego usuwania barier.

Rolą samorządów jest kreowanie i pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości, a rozwój każdego regionu zależy w dużej mierze od ich aktywnego wsparcia. Jst powinny wspomagać rozwój lokalnej przedsiębiorczości, m.in.: poprzez działania upowszechniające i ułatwiające przedsiębiorcom dostęp do informacji gospodarczej i doradztwa, zwiększenie dostępności do krajowych i regionalnych funduszy wsparcia, budowę lokalnych i regionalnych

instrumentów finansowych dla przedsiębiorstw, ale również poprzez wspomaganie działań proinnowacyjnych, aktywizację rynku pracy oraz promocję gospodarki regionu. Rozwój przedsiębiorczości w regionie determinują przepisy i procedury obowiązujące na terytorium całego kraju oraz prawo lokalne i relacje pomiędzy sektorem przedsiębiorców, samorządami oraz instytucjami otoczenia biznesu. Zależności między tymi czynnikami mogą pobudzić przedsiębiorczość do rozwoju lub wręcz przeciwnie – doprowadzić do jej stagnacji.

Rozwój lokalnej przedsiębiorczości jest hamowany przez bariery występujące w otoczeniu gospodarczym. Tylko właściwe rozpoznanie utrudnień spowalniających inicjatywy gospodarcze może doprowadzić do ich likwidacji, a przez to przyczynić się do lokalnego rozwoju gospodarczego.

Region północno-zachodniej Polski posiada duży potencjał gospodarczy. Największymi atutami regionu są gospodarka morska i turystyka. Od polityki państwa i polityki samorządów lokalnych w dużej mierze zależy, czy region ten w najbliższych latach rozwinię się, czy pozostanie województwem peryferyjnym, o najwyższej stopie bezrobocia.

1. Identyfikacja barier rozwoju lokalnej przedsiębiorczości

W celu zidentyfikowania barier w rozwoju lokalnej przedsiębiorczości autorka przeprowadziła badania ankietowe wśród jst funkcjonujących na terenie województwa zachodniopomorskiego. Ankiety zostały rozesłane do 114 gmin, dzięki pomocy i współpracy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie. Zwrócono 56 ankiet, czyli prawie 50%. Badania zostały przeprowadzone w ciągu 3 miesięcy, począwszy od lipca 2009 r., a skończywszy we wrześniu 2009 r.

Gminy, jako jst, mają statutowe zadanie wspierać lokalną przedsiębiorczość. Samorzady lokalne posiadają uprawnienia decyzyjne w zakresie kształtowania lokalnej polityki i to do nich należy stwarzanie pozytywnego klimatu do rozwoju przedsiębiorczości. Jst stymulują rozwój lokalny, określają normy działania i procedury, poprzez podejmowanie uchwał i rozporządzeń. Są odpowiedzialne za infrastrukturę otoczenia biznesu, zarówno szeroko pojętą infrastrukturę techniczną, jak i społeczną. Mają moc wydawania decyzji, które są kluczowe dla przedsiębiorców, a także lobbowania u władz wyższego

szczebla o szeroko pojęte wsparcie, m.in. poprzez uczestnictwo w lokalnych programach operacyjnych. Jst mogą być również partnerami w projektach europejskich o dofinansowanie konkretnych programów, które promują przedsiębiorczość i prowadzą do rozwoju regionalnego.

Przedsiębiorczość jest hamowana poprzez liczne bariery występujące w lokalnych środowiskach gospodarczych oraz w otoczeniu makroekonomicznym. Utrudniają one przedsiębiorcom działalność i rozwój. Często identyfikacja tych barier jest bardzo trudna, ponieważ samorządy terytorialne, przedsiębiorcy oraz instytucje wspierające działalność gospodarczą posiadają inne cele do zrealizowania. Dlatego też problemy, które przeszkadzają jednej z grup, bywają niezrozumiałe dla pozostałych. Nasilenie rozkładu poszczególnych barier w procentowym udziale respondentów przedstawia tabela 1.

Tabela 1

Barier rozwoju przedsiębiorczości w gminie

wyszczególnienie	duża	średnia	brak barier
Brak planów zagospodarowania przestrzennego	34,0	52,0	14,0
Brak źródeł finansowania na wspomaganie działalności przedsiębiorstwa	51,5	39,0	9,5
Brak jasno zdefiniowanych zachęt dla potencjalnych inwestorów	25,0	44,0	31,0
Brak zainteresowania ze strony przedsiębiorców	32,4	48,6	19,0
Brak doświadczonej kadry	17,4	39,0	43,6
Zły stan środowiska naturalnego/brak inicjatyw przedsięwzięć ekologicznych	0,0	26,0	74,0
Zbyt mało wydawanych pozwoleń na budowę	13,6	20,5	65,9
Inne	3,7		

Źródło: opracowanie własne.

Największą barierą, która ogranicza rozwój przedsiębiorczości na terytoriach gminnych, jest, według respondentów, brak wystarczających źródeł finansowania na prowadzenie działalności gospodarczej. Finanse, a właściwie brak wystarczających środków finansowych, są problemem występującym od zawsze. Od momentu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w 2004 r. sytuacja ta uległa zdecydowanej poprawie. Dostępnych jest wiele programów, z których mogą korzystać przedsiębiorcy na rozwój swojej działalności, a także

instytucje samorządowe oraz wspierające działalność biznesową, które powodują, że problem ten ma dużo mniejszy wymiar niż jeszcze kilka lat temu. Przykładem mogą być fundusze poręczeń kredytowych. Dzięki dużemu dofinansowaniu ze środków unijnych mogą one poręczać kilkakrotnie więcej pożyczek, niż miało to miejsce przed 2004 r. Dzięki temu możliwość finansowania działalności przedsiębiorstw poprzez pożyczki bankowe jest dużo większa. Tylko cztery gminy udzieliły odpowiedzi, że brak źródeł finansowania na wspomaganie przedsiębiorczości nie stanowi bariery w rozwoju przedsiębiorczości.

Innym przykładem są możliwości bezpośredniego dofinansowania działalności rozwojowej przedsiębiorstwa ze środków pochodzących z Unii Europejskiej wydatków kwalifikowanych. Wysokość dofinansowania może w niektórych przypadkach sięgnąć nawet 60% poniesionych wydatków kwalifikujących się do dofinansowania. Na największe dofinansowanie mogą liczyć zwłaszcza małe i średnie przedsiębiorstwa, którym w normalnych warunkach rynkowych pieniądze na działalność bieżącą lub inwestycyjną jest najtrudniej zdobyć. Samorzady lokalne wciąż postrzegają brak źródeł finansowania jako największą barierę rozwoju przedsiębiorczości, jednak środki finansowe na ten cel powinny być traktowane nie jako bezpośrednie dofinansowanie działalności firm, ale wspomaganie funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, które pobudzą działania przedsiębiorcze.

Wiele gmin, bo aż 86%, zauważa, że barierą rozwoju przedsiębiorczości jest brak aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego. Pomimo że przez większość z nich bariera ta została oceniona jako średnia, to jednak niewątpliwie jest to jedna z kwestii, która będąc w gestii gmin – powinna ulec zmianie.

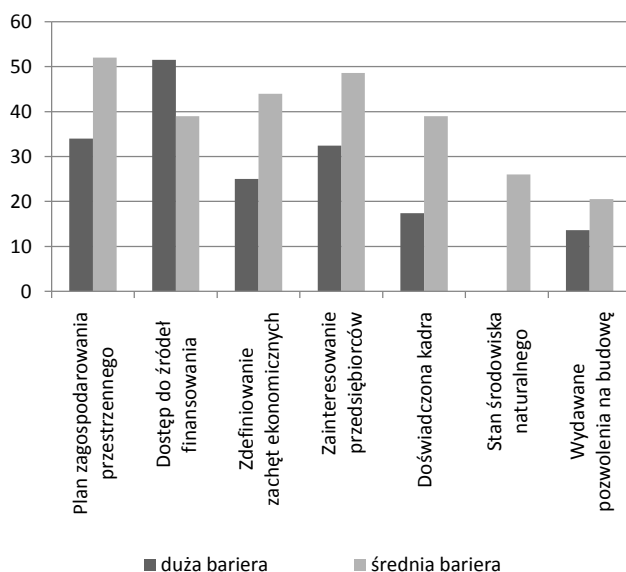
Bardzo istotną barierą jest fakt, że społeczeństwo nie jest zainteresowane zakładaniem firm i rozwojem własnej przedsiębiorczości. Województwo zachodniopomorskie jest liderem, jeśli chodzi o liczbę przedsiębiorstw w przeliczeniu na jednego mieszkańca. To świadectwo przedsiębiorczości nie przekłada się jednak na opinie samorządów o lokalnych społecznościach. Może to wynikać z faktu, że zakładanie przedsiębiorstw bywa wymuszone przez pracodawców, którym bardziej opłaca się zatrudnienie pracownika prowadzącego własną działalność gospodarczą niż na zasadach prawa pracy. Jest to związane przede wszystkim ze zbyt wysokimi kosztami zatrudnienia pracowników. Brak rzeczywistego ducha przedsiębiorczości mieszkańców województwa

zachodniopomorskiego może wynikać z pobudek historycznych. Na terenie Polski północno-zachodniej, przed zmianą systemu politycznego, która nastąpiła w 1989 r., istniało wiele państwowych gospodarstw rolnych, które nie angażowały charakteru przedsiębiorczości, wręcz przeciwnie, kształtowały postawę bierności i bezradności. Pomimo że minęły dwie dekady od zakończenia epoki komunizmu w Polsce, świadomość ludzi, szczególnie tych, którzy już wtedy byli w wieku produkcyjnym, się nie zmieniła. Duch przedsiębiorczości najbardziej podatny grunt znajduje wśród ludzi młodych. Migracje do aglomeracji miejskich oraz spadek liczby urodzeń również nie sprzyja zjawisku rozwoju przedsiębiorczości w gminach. Tylko 19% ankietowanych jest nie uważa, że ich społeczność lokalna nie przejawia zainteresowania do prowadzenia działalności biznesowej.

Prawie połowa ankietowanych zauważa, że barierą rozwoju przedsiębiorczości jest brak jasno zdefiniowanych zachęt dla potencjalnych inwestorów. Istnieją gminy, które nie są zainteresowane dużymi inwestycjami, np. ze względu na swój turystyczny charakter. Te, dla których inwestycje zewnętrzne są warunkiem rozwoju, a przede wszystkim możliwością zapewnienia miejsc pracy, jeśli nie są w stanie same przedstawiać oferty inwestycyjnej swojego regionu, powinny ściśle współpracować z instytucjami, których celem jest promocja gospodarki i inwestycji. Przykładem takiej instytucji może być działające w każdym województwie Centrum Obsługi Inwestora, które jako regionalny partner Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych wspiera działania prowadzące do powstania jak największej liczby bezpośrednich inwestycji zagranicznych na terenie całego województwa.

Więcej niż połowa respondentów zauważa brak doświadczonej kadry. Jednak w dużej mierze znaczenie tego problemu postrzegane jest jako średnie. Pomimo dużej ilości wyższych uczelni w regionie, zauważalny jest odpływ ludzi posiadających dobre wykształcenie i będących specjalistami w danej dziedzinie do innych miast, nie tylko Polski, ale i całej Europy, ze względu na lepsze warunki życia, pracy, a przede wszystkim płacy. Stosunkowo niewiele gmin wyraża opinię, że barierą rozwoju przedsiębiorczości jest zły stan środowiska naturalnego (26% respondentów) oraz zbyt mała liczba wydawanych pozwoleń na budowę (34% respondentów). Jednocześnie większość gmin w ogóle nie uważa, że problem czystego środowiska naturalnego mógłby

stanowiąc przeszkodę w rozwoju przedsiębiorczości na ich terytorium. Jako dodatkowe bariery zostały wymienione: brak dostatecznie rozwiniętej infrastruktury drogowej oraz sezonowość popytu na usługi z zakresu turystyki. Ta druga bariera dotyczy gmin nadmorskich, których rozwój lokalny i przedsiębiorczość wiążą się z sezonem turystycznym. Wiele gmin, inwestujących głównie w branżę turystyczną, coraz bardziej dostosowuje swoją ofertę do każdej pory roku poprzez budowę całorocznych ośrodków SPA, a także organizowanie konferencji i spotkań biznesowych, zwłaszcza w okresie zimowym, aby w ten sposób zniwelować różnice frekwencji turystów. Rozkład znaczenia barier dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości przedstawia rysunek 1.

Wykres 1. Wielkość barier rozwoju przedsiębiorczości w gminach

Źródło: opracowanie własne.

XXI wiek to rozwój działań innowacyjnych dla gospodarki. Coraz większa uwaga koncentrowana jest na sektorze badań i rozwoju, a tylko gospodarka oparta na wiedzy ma szansę wygrać globalną konkurencję gospodarczą. Dużego znaczenia nabierają Internet, nowoczesne rozwiązania i nauka. Coraz więcej samorządów lokalnych dostrzega konieczność promowania działań

innowacyjnych, jednak wciąż brak innowacyjności można uznać za barierę w rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Gminy starają się wspierać działania innowacyjne, m.in. poprzez tworzenie parków technologicznych, finansowe i formalne wsparcie innowacyjnych rozwiązań i wynalazków, stypendia naukowe dla uzdolnionej młodzieży i młodych naukowców. W połowie ankietowanych gmin działają punkty konsultacyjne i informacyjne w zakresie pomocy w realizacji projektów innowacyjnych oraz możliwości wsparcia finansowego dla tych działań. W dużych miastach, takich jak Stargard Szczeciński, Szczecin czy Koszalin, tworzone są parki technologiczne, które stymulują kreowanie innowacyjnych projektów, m.in. poprzez dostępne zaplecze technologiczne, ale przede wszystkim poprzez wiedzę, doświadczenie i zaangażowanie pomysłodawców i organizatorów takich inkubatorów.

Tabela 2

Kreowanie polityki innowacyjnej w województwie zachodniopomorskim

W jaki sposób gmina kreuje politykę innowacyjną w regionie?	
Nakłady finansowe na badania i rozwój	1
Tworzenie parków technologicznych	3
Stypendia dla uzdolnionej młodzieży	23
Punkty konsultacyjne i informacyjne	20
System wyróżniania podmiotów gospodarczych wdrażających innowacje i tworzących nowe miejsca pracy	14
Inne	3
Nie kreuje ani nie wspiera polityki innowacyjnej w regionie	15

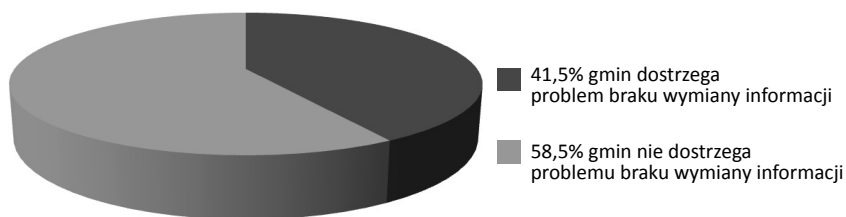
Źródło: opracowanie własne.

Polska jest krajem plasującym się na jednym z ostatnich miejsc wśród krajów Unii Europejskiej, jeśli chodzi o nakłady finansowe na badania i rozwój. Dzięki dostępnym środkom unijnym sytuacja ta w znacznej mierze poprawiła się w ostatnich latach, jednak wciąż są one niewystarczające. Nakłady inwestycyjne na naukę i rozwój techniki powinny stanowić istotną część wydatków budżetowych jst. Bardzo pozytywnym zjawiskiem jest fakt, że coraz więcej władz samorządów lokalnych dostrzega wagę nowych rozwiązań

technologicznych i stosuje różne metody nagród i wyróżnień dla firm wdrażających innowacje i tworzących nowe miejsca pracy. Taki pozytywny stosunek do nagradzania aktywnych i kreatywnych posiada aż co trzecia gmina.

Niestety, aż w 30% gmin działania mające na celu kreowanie polityki innowacyjnej w regionie są obce. Piętnaście gmin województwa zachodniopomorskiego nie kreuje ani nie wspiera polityki innowacyjnej w regionie. Należy szukać przyczyn takiej postawy, a jeśli wynika ona z nieświadomości – promować innowacyjność. Promocja innowacyjności powinna leżeć w gestii zarządu województwa.

Wykres 2. Opinia gmin na temat problemu wymiany informacji pomiędzy przedsiębiorcami, samorządami terytorialnymi i instytucjami otoczenia biznesu

Źródło: opracowanie własne.

Osobna część badania dotyczyła problemu wymiany informacji pomiędzy przedsiębiorstwami, instytucjami otoczenia biznesu oraz innymi samorządami terytorialnymi. Prawie połowa respondentów, bo aż 41,5%, udzieliła na to pytanie negatywnej odpowiedzi, co oznacza, że nie zauważają oni problemu braku wymiany informacji pomiędzy tymi podmiotami. Może to świadczyć o tym, że:

- 1) Wymiana informacji pomiędzy powyższymi grupami jest wystarczająco dobra i nie wymaga zmian. Problem wymiany informacji nie występuje. Taka sytuacja jest najlepsza z możliwych.
- 2) Problem braku wymiany informacji pomiędzy wymienionymi grupami nie jest dostrzegany przez samorzady lokalne. Taka sytuacja jest najgorszym scenariuszem.

W opinii gmin problem wymiany informacji najbardziej dotyka przedsiębiorców, którym trudno jest otrzymać informację i pomoc zarówno ze strony instytucji otoczenia biznesu, jak i od samych samorządów. Wielu

respondentów uważa, że nie posiada wystarczającej wiedzy na temat produktów i usług dostarczanych przez instytucje wspierające działalność biznesową oraz przez lokalne przedsiębiorstwa. Jednocześnie bardzo niewiele samorządów terytorialnych odczuwa potrzebę bliższych kontaktów z przedsiębiorcami. Może to oznaczać, że kontakty te są wystarczająco dobre, albo że gminy nie odczuwają potrzeby budowania takich relacji. Lepsza wymiana informacji skutkuje głębszym poznaniem rynku i wzajemnych potrzeb, a przez to szybszym i bardziej adekwatnym dostosowywaniem się wszystkich stron do zmieniającej się sytuacji rynkowej.

Tabela 3

Identyfikacja problemów dotyczących wymiany informacji pomiędzy przedsiębiorstwami, samorządami terytorialnymi i instytucjami otoczenia biznesu

Problem braku wymiany informacji pomiędzy przedsiębiorcami, samorządami i instytucjami otoczenia biznesu		
Zapotrzebowanie samorządów na produkty/usługi	instytucji otoczenia biznesu	16
	przedsiębiorców	12
Zapotrzebowanie samorządów na kontakty z przedsiębiorcami		7
Zapotrzebowanie przedsiębiorców na informację/pomoc ze strony	instytucji otoczenia biznesu	18
	samorządu	17

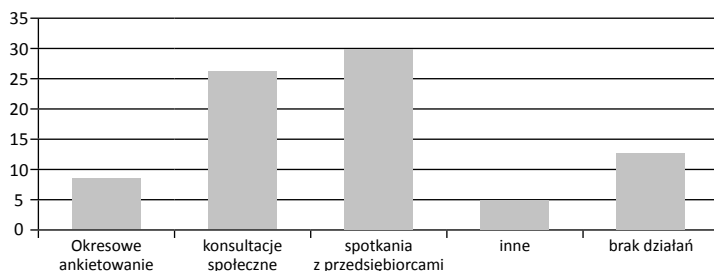
Źródło: opracowanie własne.

2. Formy pozyskiwania informacji przez jst na temat występujących barier w rozwoju lokalnej przedsiębiorczości

We współczesnej gospodarce samorzady muszą szybko reagować na zmieniające się potrzeby mieszkańców i przedsiębiorców. Najpierw jednak należy te zmiany dobrze zidentyfikować. W tym celu samorzady powinny podejmować konkretne działania poznawcze, żeby nie okazało się, że instrumenty stosowane dotychczas są przestarzałe, niepotrzebne i nie zaspokajają potrzeb społeczności lokalnej. Na podstawie przeprowadzonych badań można zauważyć, że większość samorządów terytorialnych prowadzi działania służące zdiagnozowaniu potrzeb lokalnych przedsiębiorców. Co prawda tylko

13 ze wszystkich badanych 56 gmin odpowiedziało, że nie prowadzi żadnych działań w tym celu. Stanowi to ponad 23% badanych. Taki wynik jest jednak za wysoki, aby efektywnie prowadzić działania zmierzające do zrównoważonego wzrostu gospodarczego całego województwa.

Najczęściej diagnoza potrzeb przedsiębiorców odbywa się na podstawie bezpośrednich spotkań, np. dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej w gminach.

Wykres 3. Działania podejmowane przez gminy w celu zdiagnozowania potrzeb lokalnych przedsiębiorców

Źródło: opracowanie własne.

Podczas takiego spotkania przedsiębiorcy bądź osoby planujące rozpocząć działalność gospodarczą mają najlepszą szansę przedstawić swoje potrzeby i oczekiwania wobec urzędów. Tę formę diagnozy stosuje więcej niż połowa badanych gmin. Podobnie dużą atrakcyjnością cieszy się coraz bardziej popularna forma konsultacji społecznych. Dialog ze społeczeństwem stosowany jest nie tylko w celu badania klimatu przedsiębiorczości, lecz także w każdej innej dziedzinie: społecznej, kulturalnej czy edukacyjnej. Okresowe ankietywanie stosowane jest zaledwie w około 15% badanych gmin. Należy jednak pamiętać, że wiele samorządów lokalnych stosuje kilka metod jednocześnie, aby diagnoza była pełniejsza i trafiła do szerszej rzeszy badanych. Niektóre gminy wymieniły dodatkowe formy identyfikacji potrzeb lokalnych przedsiębiorców. W dużych miastach, takich jak Szczecin czy Koszalin, powoływana jest rada gospodarcza jako ciało opiniotawczo-doradcze prezydenta. Składa się ona z ekspertów w dziedzinie gospodarki, którzy dobrze znają nastroje społeczne i gospodarcze mieszkańców miasta, a dzięki swojej wiedzy i doświadczeniu pomagają rozwiązywać bieżące problemy. W innych gminach,

jak np. w Złocieńcu, podczas imprez targowych organizowane są konferencje dla przedsiębiorców, podczas których ich uczestnicy mogą przedstawić swoje oczekiwania i zamiary wobec władz samorządowych.

Brak wystarczającego przepływu informacji jest niewątpliwie jedną z największych barier ograniczających rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Przełamanie tej bariery wymaga nowej organizacji komunikacji pomiędzy jst, przedsiębiorcami oraz instytucjami otoczenia biznesu, a także zbudowania nowych relacji między tymi podmiotami.

Podsumowanie

Opisane bariery o różnym stopniu nasilenia wstrzymują rozwój przedsiębiorczości, a przez to negatywnie wpływają na całą gospodarkę regionu. Na podstawie powyższych rozważań można wskazać następujące obszary ewentualnych działań, które mogą w znacznym stopniu ograniczyć występowanie tych barier i wpłynąć na podniesienie skuteczności oddziaływania jst na rozwój lokalnej przedsiębiorczości:

- 1) Stworzenie nowego modelu relacji między podmiotami odpowiedzialnymi za rozwój lokalnej przedsiębiorczości jest kluczowym obszarem wpływającym na gospodarkę danego terytorium. Relacje między tymi podmiotami powinny być budowane na zasadach partnerskich, poprzez pryzmat postrzegania sukcesu jako korzyści dla wszystkich zaangażowanych stron.
- 2) Współczesne przedsiębiorstwa, działające w otoczeniu bardzo silnej konkurencji, muszą walczyć o swoją pozycję na rynku poprzez stosowanie rozwiązań z zakresu zaawansowanych technologii. Innowacyjność wspierana przez jst daje szansę na nową jakość w oddziaływaniu na lokalną przedsiębiorczość. Uświadomienie jst, że tylko gospodarka oparta na wiedzy ma szansę stać się źródłem nowych wartości ekonomicznych i społecznych, może doprowadzić do bardziej intensywnego rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.
- 3) Zlikwidowanie nieodpowiedniego systemu przepływu informacji wyeliminuje większość istniejących problemów w zakresie rozwoju regionalnego.

- 4) Działania podejmowane przez JST zawsze powinny mieć na celu dobro publiczne. JST same w sobie, a także dostarczane przez nie usługi są dobrem publicznym. Pracownicy administracji samorządowej winni mieć świadomość swojej pracy jako służby lokalnemu środowisku, i tak też powinni być postrzegani przez społeczność lokalną.

JST powinny koordynować współpracę między najważniejszymi podmiotami odpowiadającymi za rozwój lokalnej przedsiębiorczości w regionie i eliminować powstające bariery hamujące rozwój lokalnej przedsiębiorczości, ponieważ tylko takie działanie ma szansę doprowadzić gospodarkę lokalną do rozkwitu.

**BARRIERS IN DEVELOPMENT
OF LOCAL ENTREPRENEURSHIP BASED
ON THE RESEARCH AMONG THE LOCAL GOVERNMENT'S UNITS**

Summary

Local and regional entrepreneurship are the most important factors of the regional development. Local Government's Units are obligated to support the local entrepreneurship and eliminate difficulties that moderate the economical development. According to a research among the Local Government's Units there is not enough effective support of innovative activities. There is also not effective flow of information between the institutions responsible for economical development. Another identified barriers are: not enough financial support to the companies, lack of clear incentives for the potential investors and incomplete local physical land management plan.

Translated by Małgorzata Saar